

Један од највећих антикомуниста и демократа и реформаторе Европе, чешки дисидент Вацлав Клаус је у свом чувеном говору на Институту за економију у Лондону, 25. марта 1991. године, рекао пророчке речи о транзицији:

„Немамо намеру да стварамо нестабилан и непродуктиван хибрид узајамно неспојивих елемената два различита света – слободног друштва и ропства”.

Демократија, владавина права, поштовање људских права и слобода, равноправност и једнакост грађана пред законом нису могући ако једном засвагда не раскрстимо с комунистичком диктатуром и тоталитаризмом.

Зато се данас, 31 годину после пада Берлинског зида, црногорско друштво и даље суочава с отвореним питањима која су карактеристична за претполитичка тоталитарна друштва.

Поштовање закона, једнакост грађана пред законом, поштовање религијских права, слобода говора и изражавања, уставне гаранције имовине, одвојеност Цркве од државе, данас су отворена политичка питања која поларизују земљу и постају узрок нестабилности и сукоба.

Све успешне земље у транзицији су ова питања решила одмах након формалног увођења вишепартијског система. Одмах након нужних мера дисконтинуитета са тоталитарном прошлошћу (отварања досијеа тајних служби, лустрација, осуда политичких злочина и рехабилитација жртава политичког прогона, забране рада комунистичких партија...).

Нажалост, црногорски комунисти су одлучили да прескоче ову кључну фазу транзиције и да на темељима тоталитаризма граде демократску и правну државу с ефикасном тржишном економијом.

